

TONINO LASCONI

JÁ SE TAKY ZPOVÍDÁM!

Příprava na slavnost svátosti smíření

Ilustrace

GIUSY CAPIZZI

**Kluci a holky –
to je kniha pro vás!**

Kniha *Já se taky zpovídám!* je tady pro vás, kdo se připravujete na přijetí svátosti smíření. Nebojte se, není to ani školní učebnice, ani katechismus, ke kterým byste potřebovali nutně vysvětlení. Tohle je kniha, kterou můžete mít doma a číst si v ní podle chuti a zvědavosti. Skutečně je napsána takovým způsobem, že i vy, kteří chodíte do třetí nebo čtvrté třídy, budete rozumět všemu, co si přečtete. Ano, mohou tam být některá slova nebo informace, u kterých si tu a tam nebudete jistí – pak stačí si je přečíst ještě jednou, trochu pozorněji.

Kniha *Já se taky zpovídám!* vám ale také může pomoci připravit se na svátost smíření spolu s vašimi kamarády, katechety a rodiči. O tom, co se v ní dočtete, budete třeba s kamarády mluvit, abyste si to vzájemně ujasnili. Nebo vás text přivede k přečtení těch částí Bible, z nichž tu byly krátké úryvky. Povzbudí vás k ověření si pravdivosti toho, co jste se v ní dočetli, a zda to opravdu funguje.

Já se taky zpovídám! je také ještě něčím dalším a to je nejzajímavější: je to kniha určená k tomu, aby byla znovu napsána. Přesně tak! Má být znovu napsána. Kým? No, vámi přece! Všechny stránky obsahují informace, otázky, odpovědi, aktivity, zamyšlení, které platí pro všechny. Ale vy nejste „všichni“! Vy jste Marek, Andrea, Martina, Terežka, Pavel, Eliška... jeden se liší od druhého. Tak jako vaše skupina náboženství je jiná než ty ostatní. Znovu napsat knihu znamená vepsat do ní informace, otázky, odpovědi, činnosti, zamyšlení, které platí pro všechny, ale také přímo pro vás a vaši skupinu.

Přeji vám, aby se tato kniha stala deníkem cesty, ve kterém je zapsáno jedno z důležitých zastavení vašeho života: první svátost smíření. Ať se vám daří rozpoznat, co je dobré a co špatné, a vyvodit z toho důsledky. Tak tedy: Šťastnou cestu!

TONINO LASCONI

ÚVOD

Ať se tato kniha stane deníkem cesty, ve kterém je zapísáno jedno z důležitých zastavení vašeho života: první svátost smíření. Ať se vám daří rozpoznat, co je dobré a co špatné, a vyvodit z toho důsledky.

ŠŤASTNOU CESTU!

PRVNÍ ČÁST

**JEŽÍŠ JE OSOBNOST
NAD VŠECHNY OSOBNOSTI**

Stojí za to ho poslouchat
a následovat

VELKÝ DAR

„Marku, Andreo, Martino, Terezko, Pavle, Eliško..., připravujete se na svátost smíření. Víte, že tak přijmete velmi krásný a důležitý dar?“

„Proč krásný a důležitý?“

„Protože to znamená, že rodiče a farní společenství vás už nebudou považovat za mrňata.“

„Jak to?“

„Úplně malé děti jen těžko chápou, co je dobré a co špatné. Dělalí věci bez toho, že by si uvědomovaly všechny souvislosti, bez toho, že by dokázaly vyhodnotit jejich důsledky. Když třeba váš malý bráška hodí na zem talíř s kaší, nedomyšlí, že je špatné to udělat. Když vaše malá sestřička vyběhne na silnici a nepodívá se, jestli jede auto, s největší pravděpodobností ještě neví, jak tragicky to může také skončit. Malé děti se tak chovají proto, že nejsou ještě schopny pochopit a vědomě zvolit to, co je dobré a co zlé, co je správné a co je chyba, co je pravda a co lež. Zatímco vy ano, protože už nejste malými dětmi.“

„Takže jsme už velcí? Konečně!“

„Poděkujte Bohu, poděkujte rodičům, poděkujte lidem z farnosti, že vás už nepovažují za malé děti, ale za velké, schopné pochopit to, co je dobré a co špatné, vybrat si správné jednání, rozpoznat vlastní chyby a díky tomu být schopni slavit svátost smíření – prosit o odpuštění hříchů a snažit se je nedělat znovu.“

„Svátost smíření je jedna ze sedmi svátostí. Její nejstarší název je **paenitentia** [čti penitencia] – to je slovo, které v latině znamená obrácení, změnu způsobu chování. Novější název je **smíření**, což znamená obnovení přátelství s Bohem. Ale v Čechách jsme zvyklí tuto svátost také nazývat **zpověď**, což znamená, že »povídám« – vyprávím o svém životě Bohu.“

„Jaké jsou další svátosti?“

„Jsou to: křest, biřmování, eucharistie, manželství, svátost kněžství a svátost pomazání nemocných.“

ZKOUŠKA NAŠÍ SCHOPNOSTI VYBRAT SI

S pomocí rodičů a katechetů si vyzkoušejte, jestli si umíte vybrat chování, které považujete za správné – to označte křížkem:

1. Být štedrý ke kamarádům a vždycky ochotný pomoci.
2. Dát stranou všechno, co je těžké, co stojí nějakou námahu, a nechat, aby to raději udělal někdo jiný.
3. Chovat se k druhým ohleduplně a odpustit jim, když udělají chybu.
4. Chtít správné věci pro sebe i pro ty druhé.
5. Je dobré říct pravdu, ale někdy je lepší si něco vymyslet a říct pak nějakou promyšlenou a chytrou lež.
6. Snažit se být v pokoji se všemi a pokoj přinášet i tam, kde se objeví nějaký spor nebo hádka.
7. Je třeba se chovat ve všem jako tví kamarádi, jinak tě mezi sebe nevezmou.
8. Jestli nějakou věc opravdu nemůžeš dostat, tak si ji vezmeš tajně... stačí, aby si toho nikdo nevšiml. Dělalí to tak všichni!
9. Poslechnout rodiče, i když žádají nesnadné věci.
10. Je správné závidět druhým to, co mají. Je to přece nespravedlivé, že ty to nemáš a oni ano!
11. Nikdy nic nepůjčovat a nebýt k nikomu laskavý, protože ti druzí toho vždycky jen zneužijí.
12. Nenechat nad sebou zvítězit těžkosti a nedat se odradit neúspěchy.
13. Jednat s druhými z pozice síly proto, aby tě respektovali – kdo udělá chybu, musí za to zaplatit.
14. Chtít správné věci hlavně pro sebe. Každý se musí ohánět a ti ostatní ať se postarají o sebe sami.
15. Být upřímný a říkat vždycky pravdu, i když to něco stojí.
16. Žít v pokoji se všemi – to ano, ale jestli se někdo chce hádat, není třeba mu ustupovat. Spíš mu ukázat, že nemám strach.
17. Mít odvahu dělat věci dobré a správné, i když to něco stojí a ostatní si z tebe třeba dělají legraci.
18. Uznávat to, že ti druzí něco mají, a nikdy jim z toho nic nevzít, i když by si toho nikdo nevšiml.
19. Je třeba být dostatečně chytrý a dokázat si najít nějakou šikovnou výmluvu – jinak po tobě rodiče pořád něco budou chtít.
20. Je správné nebýt žárlivý a závistivý a být spokojený s tím, co mám.

Když jste skončili s výběrem, vysvětlete si mezi sebou, spolu s rodiči nebo katecheti, proč jste zvolili právě tyto odpovědi.

SPRÁVNÉ MĚŘÍTKO

Ke změření délky stolu je třeba mít metr. Ke zvážení balíku je zapotřebí váha. Ke změření teploty je nutný teploměr. Ke zjištění, kolik je žáků ve vaší škole, je třeba čísel. A co je zapotřebí k tomu, abychom rozpoznali, jaké chování je dobré a jaké špatné, jaké slovo je krásné nebo ošklivé, jaké jednání je správné nebo chybné, jaká myšlenka je slušná a jaká hrubá? I proto, abychom dokázali rozpoznat, co je dobré a co zlé, a rozhodnout se pro to, co je dobré, je třeba mít správné měřítko.

„A existuje takové měřítko?“

„Jistěže ano! Potíž je v tom, že podobných měřítek je hodně. Podívejte se na jejich seznam:

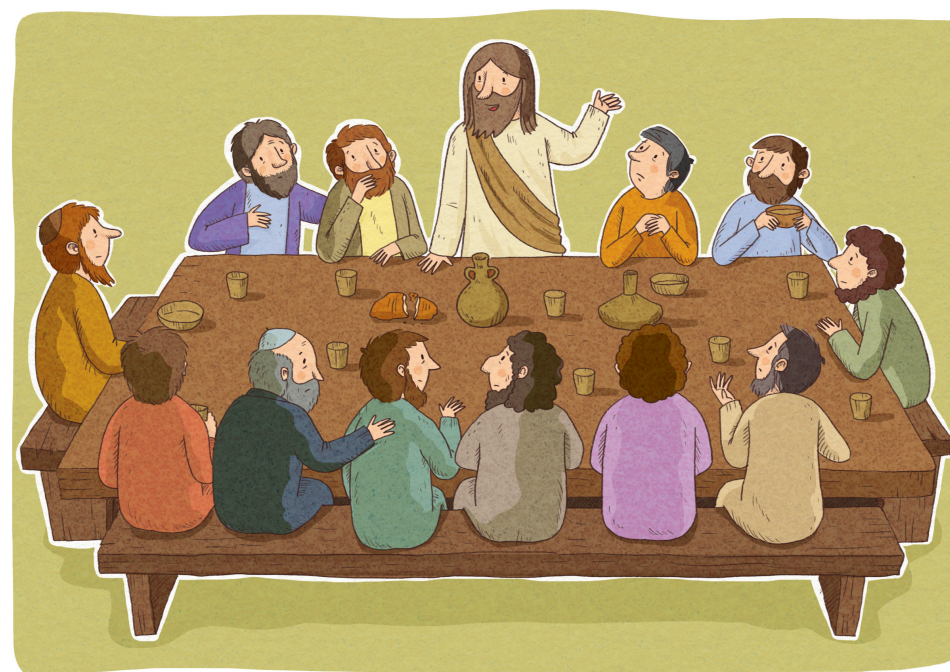
- To, co říkají rodiče.
- To, co říkají učitelé.
- To, co říkají starší kamarádi.
- To, co říká televize.
- To, co dělají všichni ostatní.
- To, co je snadné a pohodlné.
- To, co nám přináší vlastní prospěch.
- To, co říká a dělá Ježíš.

Jak si vybrat? Je to těžké, moc těžké. Existují totiž ti, kteří si vyberou jedno měřítko a to používají pořád; jiní si zvolí jedno měřítko a jindy zase jiné. Další se rozhodují pokaždé jinak; jiní vše mění podle toho, kde a s kým zrovna jsou... Nemít přesné, správné a stále stejné měřítko ale není dobré, protože pak můžeme být jako zedníci, kteří staví dům s jednou zdí vyšší a druhou nižší, jedním trámem pevnějším a druhým slabším, jedním oknem širším a druhým užším, jedněmi dveřmi vysokými a druhými nízkými... Takový dům by byl úplná katastrofa. Tak vypadá život toho, kdo nemá přesné a správné měřítko k tomu, aby byl schopen rozlišit dobro a zlo a zvolit správně.

Ježíš těm, kteří v něho věří a chtějí ho následovat, ukázal jedno mimořádné měřítko: „Nové přikázání vám dávám: Milujte se navzájem...“ (Jan 13,34).

JEŽÍŠOVO PŘIKÁZÁNÍ

Ten večer, kdy byl Ježíš se svými přáteli u poslední večeře, dříve než byl zrazen Jidášem, zatčen a odsouzen k smrti na kříži, shrnuje celý svůj život a své učení do přikázání lásky. Je to závěť, kterou zanechal svým učedníkům, kteří ho milovali a následovali v posledních letech jeho pozemského života a kteří se rozhodli být jeho přáteli a následovat ho i do budoucna a také až na konec světa. A těmto přátelům, zarmouceným zprávou, že za několik dní ho už nebudou mít tak blízko jako dřív, dává Ježíš své **měřítko** pro to, aby dokázali zvolit stejný způsob života, každý den a s každým, tak jak to prožil on: „Nové přikázání vám dávám: Milujte se navzájem: jak jsem já miloval vás, tak se navzájem milujte vy. Podle toho všichni poznají, že jste moji učedníci, budete-li mít lásku k sobě navzájem“ (Jan 13,3-35).

Od tohoto večera je poznávacím znamením křesťanů toto: Žít tak, že si volí dobro podle Ježíšova měřítka: podle přikázání lásky.

LÁSKA

S pomocí rodičů a katechetů si přečti celou 13. kapitolu Janova evangelia o této mimořádné události poslední večeře.

Velikonoce – to byla slavnost, kterou židé slavili každý rok, aby si připomněli noc, ve které opustili Egypt. Tam žili jako otroci. Vydali se vedeni Mojžíšem na dlouhou cestu, aby dosáhli Bohem zaslíbené země, kde by mohli žít svobodně. Rodiče a katecheta ti budou vyprávět o této mimořádné události.

Pro křesťany Velikonoce znamenají znovu prožívat Ježíšovu **smrt** a **vzkříšení**. Snažit se neustále směřovat od zlého k dobrému, od ošklivého ke krásnému, od falešného k opravdovému, od chybného ke správnému, od sobectví k velkorysosti – tak jak to dělal i Ježíš.

JAK JEŽÍŠ DRUHÝM PROJEVOVAL LÁSKU?

„Milujte se navzájem, jak jsem já miloval vás“ (Jan 15,12), řekl Ježíš svým přátelům dříve, než opustil večeřadlo – místo, kde s učedníky slavil Velikonoce. Pak k nim promlouval dál, a aby ho učedníci dobře pochopili a nikdy na to nezapomněli, opakuje jim vícekrát: „Vy jste moji přátelé, když děláte, co já vám ukládám. ... To vám přikazuji: Milujte se navzájem!“ (Jan 15,14-17).

Ale jak projevovat lásku? Jak ji projevovat Ježíš?

Jeho přátelé ho dobře znali. Měli jasně v paměti, jak měl s nimi nekonečnou trpělivost, když mu nedokázali porozumět nebo rozumět nechtěli. Pamatovali si na všechny ty okamžiky, kdy jim odpustil, že chybovali. A věděli také dobře, že Ježíš miloval všechny, že pomáhal mnoha lidem najít ztracené zdraví, radost, začít nový život spolu s druhými. V jejich srdci byla velmi živá vzpomínka na ohromující události, ve kterých Ježíš konal dobro – některé z nich byly později zapsány ve čtyřech evangeliích. Je třeba, abyste je znali i vy, abyste mohli objevit, jak je Ježíš úžasný. My jsme totiž většinou ochotni sledovat něčí myšlenky a poslouchat jeho rady jen tehdy, když si ho vážíme a když máme touhu ho napodobovat a následovat.

Abychom si vybrali jako měřítko svého jednání Ježíšovo přikázání, je nezbytné stát se jeho obdivovateli, jeho fanoušky...

„Jak můžeme poznat Ježíše?“

„Máme přece čtyři evangelia, která o něm mluví velmi jasně.“

„A říkají evangelia pravdu?“

„Evangelia nejsou učebnicí dějepisu ani zeměpisu, i když mnohé ze skutečností tam popisovaných lze vědecky doložit, např. archeologickými nálezy. Také to, že Ježíš v té době skutečně žil a působil, je všeobecně známé. Problém je ale jinde: jestli je správné věřit, nebo nevěřit tomu, o čem evangelia vyprávějí? Je třeba je totiž číst, abychom blíže poznali Ježíše, jeho způsoby chování, postoje atd., tedy číst je očima víry a lásky. Evangelium uvěřili všichni ti, kteří od dob Ježíšových až dodnes položili dokonce i život za to, co Ježíš říkal. Jistě – Bůh nám dal svobodu, abychom se sami rozhodli, zda uvěříme, nebo ne. Záleží na tom, jestli se víře otevřeme, a pak také na naší schopnosti podle ní žít.“

Ale teď pojďme zjistit, jak Ježíš druhým projevovat lásku, z některých událostí jeho života. Jeho velkorysý a velmi sympatický přítel Petr o tom řekl: „Kudy Ježíš procházel, tam prokazoval dobrodiní a uzdravoval všechny“ (srov. Sk 10,38). S katechetou a rodiči pak objevíte mnoho záznamů, které o Ježíšově lásce vypovídají.

OBSAH

<i>Kluci a holky – to je kniha pro vás!</i>	5
---	---

PRVNÍ ČÁST

Ježíš je osobnost nad všechny osobnosti

Stojí za to ho poslouchat a následovat

Velký dar.....	8
Zkouška naší schopnosti vybrat si.....	9
Správné měřítko.....	10
Ježíšovo přikázání.....	11
Jak Ježíš druhým projevovat lásku?.....	13
Pomáhá tomu, kdo ho prosí o pomoc.....	14
Pomáhá i těm, kteří o to nežadají.....	16
Nikdo nemá větší lásku než Ježíš.....	18
Místa, kde se děly zázraky.....	20
Jak si správně vybrat.....	23
Abychom si nevybrali špatně: <i>1. Jedno super pravidlo</i>	23
Abychom si nevybrali špatně: <i>2. Jeden jasný program</i>	24
Ježíš po nás žádá to, co chceme my sami.....	26
Abychom si nevybrali špatně: <i>3. Jedno nádherné podobství</i>	27
Milosrdný Samaritáne, kde jsi? Jsi tady?.....	30

DRUHÁ ČÁST

Tajemství zla Hřích a odpuštění

Stále pod tím tajemným stromem.....	34
Adam a Eva – to jsme my všichni.....	36
Z prvotního hříchu pocházejí všechny ostatní hříchy	37
I naše hříchy?.....	39
Ježíš přišel, aby nás osvobodil od hříchu	41
Oslava – připomínka křtu	42
Obraťte se a věřte evangeliu!.....	44
Ježíš obnovuje život lidí.....	46
Hříšná žena (Lk 7,36-50)	46
Povolání Léviho (Mt 9,9-13)	48
Marie z Magdaly.....	50
Zacheus (Lk 19,1-9).....	51
Samaritánka (Jan 4,5-27)	53
Postavami evangelia jsme my sami	55
Odpuštění Ježíše je odpuštění Otce	57

TŘETÍ ČÁST

Svátost smíření Ježíš svěčuje odpuštění církvi

Ježíšovo odpuštění je odpuštění církve.....	62
Co je to svátost?	64
Pro dobrou svátost smíření: Zpytování vlastního svědomí	66
Denní záznamník	67
Proč kněz?	69
Pro dobrou svátost smíření: Bolest hříchů	71
Hřích je pořád „můj“	72
Za všechno může afekt.....	74
Pro dobrou svátost smíření: Předsevzetí už víckrát nehřešit	76
Pro dobrou svátost smíření: Vyznání hříchů	78
Pro dobrou svátost smíření: Snaha o obrácení	80
Slavnost první svátosti smíření.....	82
Slavnost ale pokračuje.....	84
Obřad svátosti smíření.....	86
<i>Návrhy pro katechety a rodiče</i>	<i>88</i>

Ediční poznámka

Tento text vznikl v italském kontextu byl pro nás i oslovené katechety natolik přínosný, že jsme se rozhodli ho vydat. Pro české prostředí byl v některých pasážích uzpůsoben, jinde je ho možné brát jako inspiraci a doplnit ho podle potřeb konkrétní situace a farnosti.